

**ГОЛОВНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ
ЮСТИЦІЇ У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ
Відділ з питань нотаріату**

**«Новели щодо державної реєстрації нотаріусами
юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців»**

Інформація для фізичних та юридичних осіб

2016

З 1 січня 2016 року набрала чинності нова редакція Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань" (надалі – Закон).

Вказаним Законом регулюються відносини, які виникають у сфері державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань без статусу юридичної особи, фізичних осіб – підприємців, статутів територіальних громад, реєстрації символіки організацій роботодавців та їх об'єднань.

Важливо, що новим Законом *значно розширено перелік суб'єктів державної реєстрації*, зокрема, функціями державного реєстратора наділяються виконавчі органи сільських, селищних та міських рад, Київська та Севастопольська міські, районні, районні у містах Києві та Севастополі державні адміністрації, акредитовані суб'єкти державної реєстрації, а також *нотаріуси*.

Згідно з положеннями Закону *до 30 квітня 2016 року* передбачено передачу органам місцевого самоврядування, місцевим держадміністраціям, нотаріусам та акредитованим суб'єктам повноважень щодо надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Отже, якщо раніше окремими законами встановлювалися особливості державної реєстрації громадських формувань, політичних партій, громадських об'єднань, третейських судів тощо, то на даний час прийнято єдиний комплексний нормативно-правовий акт, яким врегульовано державну реєстрацію, як юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, так і громадських формувань.

Закон про реєстрацію спрямований на децентралізацію повноважень у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та направлений на спрощення проведення такої реєстрації.

Законом встановлено нову систему органів у сфері державної реєстрації.

Так, згідно з Законом до суб'єктів державної реєстрації належать:

- територіальні органи Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі - у разі державної реєстрації обласних, регіональних і республіканських професійних спілок, їх організацій та об'єднань, структурних утворень політичних партій, регіональних (місцевих) творчих спілок, територіальних осередків всеукраїнських творчих спілок, обласних, республіканських Автономної Республіки Крим, Київської та Севастопольської міських організацій роботодавців та їх об'єднань, постійно діючих третейських судів;

- районні, районні у містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні управління юстиції - у разі державної реєстрації громадських об'єднань, їхніх відокремлених підрозділів, громадських об'єднань, що не мають статусу юридичної особи, місцевих та первинних професійних спілок, їх організацій та об'єднань, структурних утворень політичних партій, регіональних (місцевих) творчих спілок, територіальних осередків всеукраїнських творчих спілок, місцевих організацій роботодавців та їх об'єднань, підтвердження всеукраїнського статусу громадського об'єднання.

Не визначені вище юридичні особи, а також фізичні особи - підприємці реєструються:

- виконавчими органами сільських, селищних та міських рад, Київською та Севастопольською міськими, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями. *Разом з тим, для набуття повноважень з державної реєстрації виконавчі органи сільських, селищних та міських рад (крім міст обласного та/або республіканського значення) повинні прийняти відповідне рішення;*

- акредитованими суб'єктами. Закон про реєстрацію встановлює, що **акредитованим суб'єктом** може бути юридична особа публічного права, у трудових

відносинах з якою перебуває не менше ніж три державних реєстратори та яка уклала договір страхування цивільно-правової відповідальності та договір з іншим суб'єктом державної реєстрації.

- **нотаріусами.** Слід наголосити, що нотаріуси (як державні, так і приватні) наділяються повноваженнями державних реєстраторів у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців відповідно до Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» з дня набрання законом чинності.

Згідно з положеннями статті 6 Закону нотаріуса визначено державним реєстратором юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців з наданням йому повного обсягу повноважень, передбачених законом.

Крім цього, на даний час нотаріуси отримують повний доступ до Єдиного державного реєстру для юридичних осіб, громадських формувань та фізичних осіб – підприємців та можуть використовувати всі технічні можливості цього реєстру.

Законом чітко визначено перелік документів, які повинні подаватися для проведення державної реєстрації, та вимоги до таких документів.

Слід наголосити на новелах, які впроваджені вказаним Законом:

1. Запроваджено *принцип екстериторіальності* у межах всієї України, який передбачає прийняття документів для державної реєстрації та здійснення державної реєстрації незалежно від місця реєстрації або проживання;
2. Передбачено можливості подання електронних документів для проведення всіх реєстраційних дій;
3. Скорочено перелік документів, що подаються для державної реєстрації (у тому числі за рахунок їх отримання в електронній формі від державних органів);
4. Скасовано отримання паперових виписок та установчих документів та визначено можливість їх отримання в електронному вигляді безпосередньо через Портал електронних сервісів;
5. Створено Єдиний державний реєстр для юридичних осіб, громадських формувань та фізичних осіб - підприємців, а також розширено перелік відомостей, які відображатимуться у цьому реєстрі. Так, Єдиний державний реєстр об'єднав у собі кілька окремих реєстрів, зокрема: Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, Єдиний реєстр громадських формувань, Реєстр громадських об'єднань, Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, Єдиний реєстр арбітражних керуючих, Реєстр постійно діючих третейських судів, **а також з 01.01.2017 - Єдиний ліцензійний реєстр та Реєстр документів дозвільного характеру.**
7. Запроваджено дворівневу систему адміністративного оскарження рішень державних реєстраторів з можливістю скасування рішення та проведення державної реєстрації (у разі оскарження відмови у державній реєстрації);
8. Встановлено відповідальність суб'єктів державної реєстрації за порушення у сфері державної реєстрації;
9. Запроваджено інститут зупинення розгляду документів, поданих для державної реєстрації, у випадках, чітко передбачених законом;
10. Встановлено **диференційовану систему** ставок адміністративного збору за державну реєстрацію та надання відомостей з Єдиного державного реєстру.

Так, зокрема, встановлено наступні ставки адміністративного збору (стаття 36 Закону):

- *0,3 мінімальної заробітної плати* - за державну реєстрацію змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі, крім внесення змін до інформації про здійснення зв'язку з юридичною особою;
- *75 відсотків адміністративного збору*, встановленого цією частиною, - за державну реєстрацію на підставі документів, поданих в електронній формі;
- *0,05 мінімальної заробітної плати* - за надання виписки для проставлення апостилю та витягу в паперовій формі;
- *0,07 мінімальної заробітної плати* - за надання документа в паперовій формі, що міститься в реєстраційній справі;
- *75 відсотків плати*, встановленої цією частиною за надання відповідного документа в паперовій формі - за надання витягу в електронній формі та документа в електронній формі, що міститься в реєстраційній справі.

Крім цього, для стимулювання електронного документообігу встановлюється знижена ставка адміністративного збору, у розмірі 75 відсотків від встановленої законом, за державну реєстрацію на підставі документів, поданих в електронній формі.

Надзвичайно прогресивним та інноваційним кроком стало впровадження порталу електронних сервісів та «персонального кабінету» юридичної особи, громадського формування та фізичної особи - підприємця.

На практиці запровадження порталу електронних сервісів та персональних кабінетів дасть змогу фактично перевести процес державної реєстрації (більше того, ще й ліцензування та отримання документів дозвільного характеру) у режим реального часу та в електронну форму. Заявник матиме змогу для вчинення будь-яких реєстраційних дій подавати як паперові, так і електронні документи до будь-якого державного реєстратора, визначеного Законом, на свій власний розсуд. Окрім цього, стан розгляду таких документів можна буде відслідковувати в режимі реального часу.

Крім цього, статтею 12 Закону визначено, що результати надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації, у тому числі виписки (крім реєстраційних номерів облікових карток платників податків та паспортних даних), підлягають обов'язковому безоплатному оприлюдненню на порталі електронних сервісів у порядку, визначеному Міністерством юстиції України в Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру.

ГОЛОВНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Майдан Соборний, 1,

м. Житомир, 10014,

тел./факс: (0412) 37-44-93,

e-mail: info@zt.minjust.gov.ua, <http://www.ztobljust.gov.ua>